

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Par dažām aktualitātēm Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras darbībā

Valdis Bērziņš

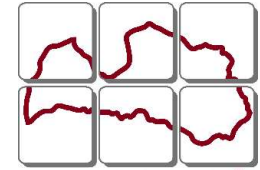
Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras ģenerāldirektora vietnieks

«Kartogrāfu diena 2024»

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

LATVIJAS ĢEOTELPISKĀS
INFORMĀCIJAS AĢENTŪRA

Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra (LĢIA) ir vadošā iestāde valsts politikas īstenošanā ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā un piedalās šīs politikas izstrādē

Darbības jomas

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Ekspertu darba grupa Latvijas ģeodēzisko koordinātu sistēmas modernizācijai

- Izveidota uz Ģeotelpiskās informācijas koordinācijas padomes lēmuma pamata
  - Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra
  - Valsts zemes dienests
  - Lauku atbalsta dienests, Lauksaimniecības datu centrs
  - Rīgas Tehniskā universitāte
  - Latvijas Universitāte
  - Latvijas Mērnīeku biedrība
  - Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācija
  - VAS «Latvijas Jūras administrācija»
  - AS «Latvijas valsts meži»
  - VSIA «Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi»
  - Zemkopības ministrija, Ekonomikas ministrija, Satiksmes ministrija, Tieslietu ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
- 2023. gadā notikušas 2 darba grupas sanāksmes (1 klātienē, 1 attālināti)

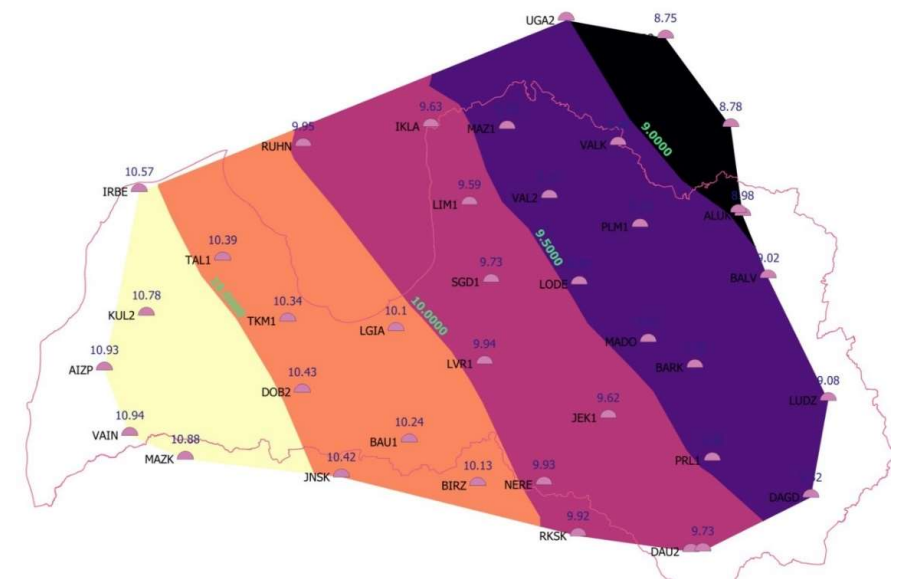

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Latvijas ģeodēzisko koordinātu sistēmas modernizācija (1)

- Pabeigts pārejai nepieciešamais ģeodēziskais pamatojums
  - LatPos koordinātas LKS-2020, pārrēķinu lielumi starp LKS-92 un jauno LKS-2020 u.c.
  - izmaiņas - modernizāciju balstīt uz Starptautiskās un Eiropas zemes atskaites sistēmu ITRS (*International Terrestrial Reference System*) un ETRS89 (*European Terrestrial Reference System 1989*) jaunākajam, 2020. gada realizācijām, ar kurām aizstātu pašlaik pielietotās 2014. gada realizācijas
- Jaunās koordinātu sistēmas saīsinātais nosaukums - **LKS-2020**

izmaiņas TM plaknes koordinātās –
no 8,6 līdz 11,5 cm

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Latvijas ģeodēzisko koordinātu sistēmas modernizācija (2)

- Izmaiņu skarto ģeotelpisko datu kopu un nepieciešamo izmaiņu ģeotelpisko programmatūru resursu datus apzināšana
  - saņemta informācija no iesaistītajām ministrijām, to pārraudzībā esošajiem ģeotelpisko datu turētājiem un pašvaldībām par iespējami skartajām ģeotelpisko datu kopām un nepieciešamām izmaiņām ģeotelpisko datu sagatavošanas un apstrādes programmatūru resursu datus
- Izmaiņu izstrāde normatīvajos dokumentos
  - sagatavoti priekšlikumi attiecīgiem grozījumiem Ministru kabineta 2011. gada 15. novembra noteikumos Nr. 879 «Ģeodēziskās atskaites sistēmas un topogrāfisko karšu sistēmas noteikumi»
  - jāgroza Ministru kabineta noteikumi Nr. 1019 «Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi», dažādi būvniecības noteikumi u.c. normatīvi; to fiksēt jauno Ģeodēziskās atskaites sistēmas un topogrāfisko karšu sistēmas noteikumu anotācijā, protokollēmumā dot uzdevumu institūcijām izskatīt nepieciešamību grozīt savus normatīvos aktus
  - pēc pārejas realizācijas mainīsies 1993. gada topogrāfisko karšu sistēmas (TKS-93) karšu nomenklatūras lapu izvietojums, lai transformētie dati būtu atšķirami no iepriekšējiem – jānosaka jauna karšu sistēma TKS-2020, attiecīgi nepieciešami grozījumi arī Ģeotelpiskās informācijas likumā

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Latvijas ģeodēzisko koordinātu sistēmas modernizācija (3)

- Nepieciešamais pārejas posms
  - optimālais pārejas perioda ilgums no 3 līdz 6 mēnešiem pēc transformācijas rīku veiksmīgas testēšanas un nodošanas gala lietotājiem
  - projekti, kas uzsākti pirms pārejas datuma, jāpabeidz LKS-92
  - pārejas uzsākšanas datums atkarīgs no pārejas atbalsta faktiskās pabeigšanas, Ģeotelpiskās informācijas likuma grozījumu stāšanās spēkā
  - pāreju veicam ziemas mēnešos, kad ir mazāka mērniecības, LatPos izmantošanas aktivitāte

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Latvijas ģeodēzisko koordinātu sistēmas modernizācija (4)

- Veikti vairāki informatīvie pasākumi ģeotelpisko datu turētājiem par iespējamo koordinātu maiņas sistēmas ietekmi
- Jaunā koordinātu sistēma reģistrēta starptautiskajās datubāzēs (vietnēs) EPSG (<https://epsg.io>) un Proj (<https://proj.org>)
  - CRS kodi no EPSG:10303 līdz EPSG:10306

```
<Area>Latvia</Area>
<Code>10303</Code>
<DataSource>EPSG</DataSource>
<Deprecated>>false</Deprecated>
-<Links>
  -<Link>
    -<href>
      https://apps.epsg.org/api/v1/GeodeticCoordRefSystem/10303
    </href>
    <rel>result</rel>
  </Link>
</Links>
<Name>LKS-2020</Name>
<Remarks>Replaces LKS-92 (CRS code 4948).</Remarks>
<RevisionDate>2023-03-01T00:00:00</RevisionDate>
<Type>geocentric</Type>
</SearchResult>
+<SearchResult></SearchResult>
-<SearchResult>
  <Area>Latvia</Area>
  <Code>10305</Code>
  <DataSource>EPSG</DataSource>
  <Deprecated>>false</Deprecated>
  -<Links>
    -<Link>
      -<href>
        https://apps.epsg.org/api/v1/GeodeticCoordRefSystem/10305
      </href>
      <rel>result</rel>
    </Link>
  </Links>
  <Name>LKS-2020</Name>
  <Remarks>Replaces LKS-92 (CRS code 4661).</Remarks>
  <RevisionDate>2023-03-01T00:00:00</RevisionDate>
  <Type>geographic 2D</Type>
</SearchResult>
-<SearchResult>
  <Area>Latvia</Area>
  <Code>10306</Code>
  <DataSource>EPSG</DataSource>
  <Deprecated>>false</Deprecated>
  -<Links>
    -<Link>
      -<href>
        https://apps.epsg.org/api/v1/ProjectedCoordRefSystem/10306
      </href>
      <rel>result</rel>
    </Link>
  </Links>
  <Name>LKS-2020 / Latvia TM</Name>
  <Remarks>Replaces LKS-92 / Latvia TM (CRS code 3059).</Remarks>
  <RevisionDate>2023-03-01T00:00:00</RevisionDate>
  <Type>projected</Type>
```


Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Latvijas ģeodēzisko koordinātu sistēmas modernizācija (5)

- Procesā - atbalsts lietotājiem pārmaiņas nodrošināšanai
  - rīks augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas pārrēķinam
    - DGN un DWG datu formātiem
    - minimizējot ietekmi, ko rada datu dalījums pa planšetēm
    - plānots izmantot speciālu pārrēķinu virsmu NTv2 formātā
  - LKS-92 – LKS-2020 koordinātu pārrēķina kalkulators LĢIA mājaslapā
  - Aerolāzerskenēšanas datu transformēšanas testi no LKS-92 uz LKS-2020
- Lielāko ĢIS programmatūras ražotāju (Esri, Bentley u.c.) pārstāvju Latvijā informēšana par LKS-2020 parametru pieejamību
- Kopā ar oficiālo LKS-2020 stāšanos spēkā – aktualizēts kvaziģeoīda modelis

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Latvijas Ģeotelpisko datu infrastruktūras attīstības stratēģija

- Stratēģijas virzītāji – Aizsardzības ministrija un Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra
- 2023. gadā izstrādāts stratēģijas projekts
- Liela atsaucība no ieinteresētajām institūcijām
  - iesaistītās ministrijas (Vides aizsardzības un reģionālās attīstības, Tieslietu, Ekonomikas, Izglītības un zinātnes, Iekšlietu, Satiksmes, Kultūras, Veselības, Zemkopības)
  - ģeotelpisko datu turētāji un lietotāji (Valsts zemes dienests, AS «Latvijas Jūras administrācija», VAS «Latvijas dzelzceļš», Nacionālais veselības dienests, Latvijas Nacionālā bibliotēka, Lauku atbalsta dienests u.c.)
  - sabiedriskās organizācijas (Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociācija, Latvijas Mērnieku biedrība, Latvijas ĢIS biedrība, Latvijas Pašvaldību savienība)
- Projektu plānots apstiprināt 2024. gada beigās

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Avoti

- Viens no VARAM izstrādāto Digitālo transformācijas pamatnostādņu 2021.-2027. gadam rīcības virzieniem - ģeotelpiskās vides attīstības plānošana
- ANO Ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam, kurā liela nozīme ir arī ģeotelpiskajai informācijai un Zemes novērojumiem ģeogrāfiskās atrašanās vietas kontekstā
- No ģeotelpisko datu turētājiem, uzraugošajām ministrijām un ieinteresētajām institūcijām saņemtie priekšlikumi stratēģijas saturam

Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra

ANO Integrētās ģeotelpiskās informācijas ietvars

- *UN Integrated Geospatial Information Framework* piedāvā 9 ģeotelpiskās informācijas stratēģiskās attīstības virzienus, kas aptver 3 galvenās ietekmes jomas: pārvaldību, tehnoloģijas un cilvēkus

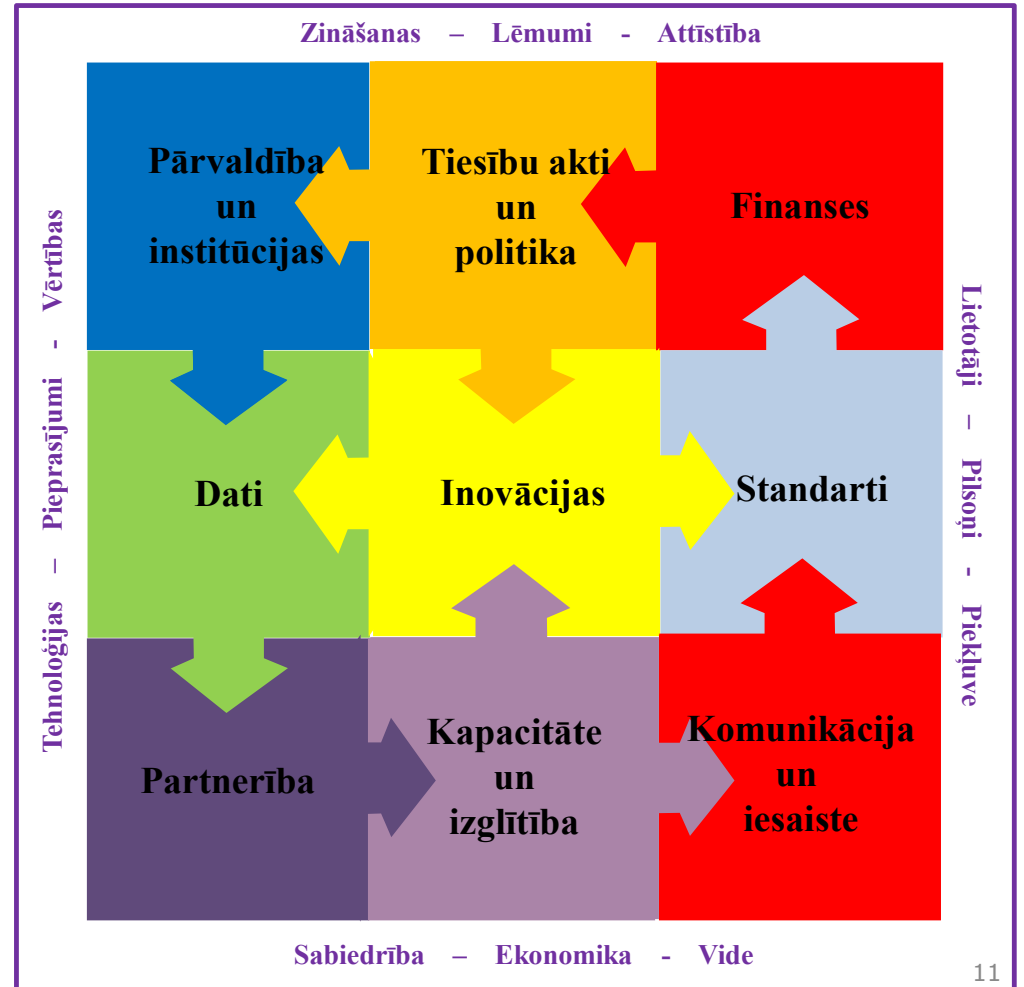
Pārvaldība

Tehnoloģijas

Cilvēki

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

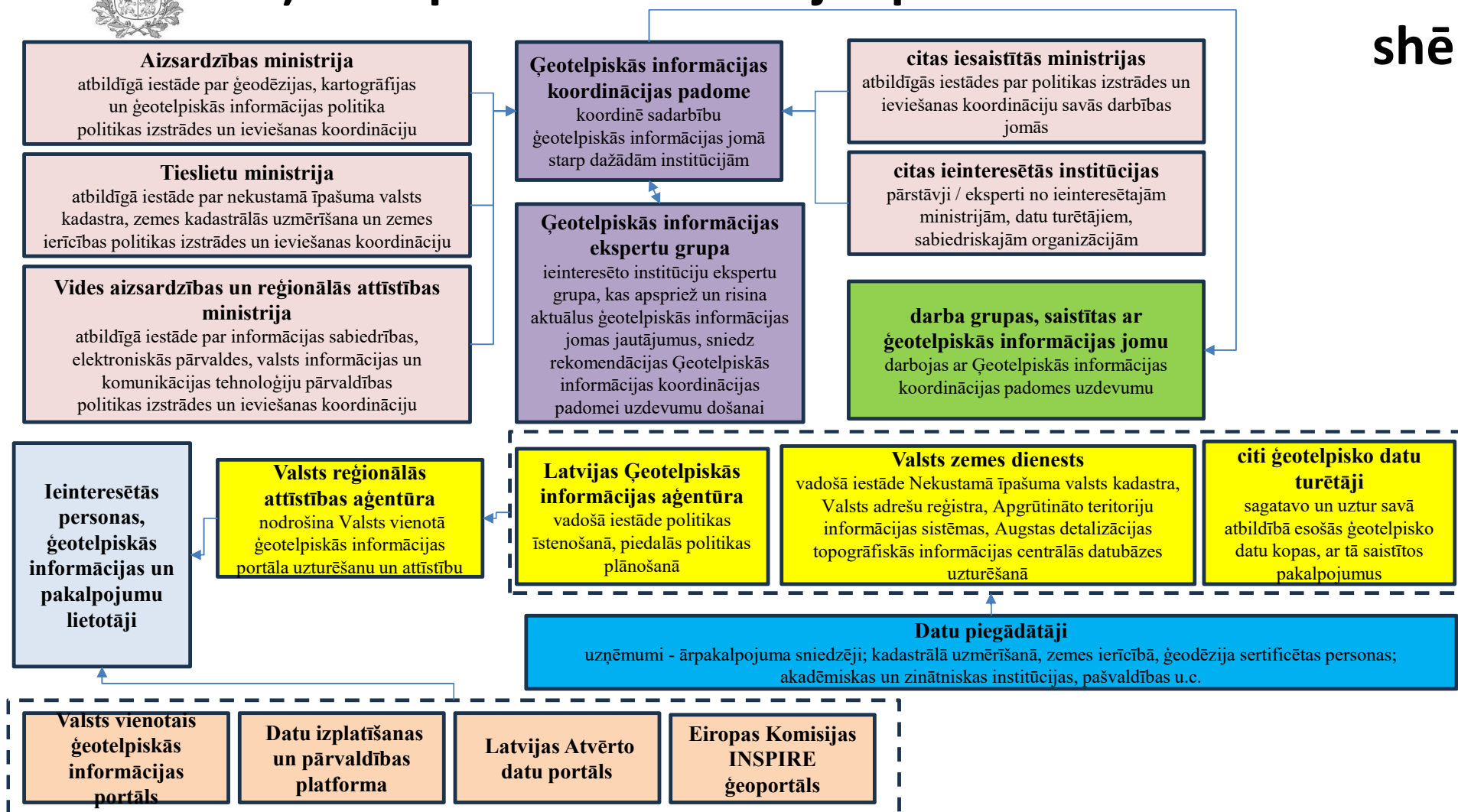
Stratēģijā noteiktie darbības virzieni (1)

- **Ģeotelpisko datu pārvaldības pilnveidošana**
  - definēt ģeotelpiskās informācijas pārvaldības modeli, atbildīgās institūcijas, informācijas augstvērtīgumu
  - pilnveidot tiesību aktus un politiku, piemēram, vienkāršot ģeotelpisko datu licencēšana
  - aktualizēt atbildību par datu sagatavošanu (ģeotelpiskie pamatdati / INSPIRE dati / augstvērtīgās datu kopas)
  - izveidot organizatorisko un tiesisko ietvaru visu valsts pārvaldē radīto un uzturēto ģeotelpisko datu apmaiņai, ņemot vērā nacionālās drošības intereses

Ģeotelpiskās informācijas pārvaldības infrastruktūras shēma

shēma

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Stratēģijā noteiktie darbības virzieni (2)

- **Ģeotelpisko datu pieejamības, lietojamības un kvalitātes uzlabošana**
  - izveidot vienotu tehnisko platformu ģeotelpisko datu apmaiņai valstī (pilnveidot valsts vienoto ģeotelpiskās informācijas portālu, izveidot platformu datu aprītei un pārvaldībai)
  - vienkāršot ģeotelpisko datu pieejamību (standartizēt ģeotelpisko datu formātus, ģeotelpisko risinājumu standartus, balstoties uz starptautiskajiem standartiem)
  - veicināt efektīvu sadarbību starp ģeotelpisko datu sagatavotājiem un turētājiem
  - jaunu ģeotelpiskās informācijas produktu un pakalpojumu izveide
  - ģeotelpisko datu kvalitātes pilnveidošana
  - jaunizveidoto un vēsturisko ģeotelpisko datu saglabāšana

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Stratēģijā noteiktie darbības virzieni (2)

- **Ģeotelpisko datu pratības veicināšana**
  - veicināt starpnozaru sadarbību, privāto un publisko partnerību
  - attīstīt starptautisko sadarbību
  - paaugstināt “ģeoprātības” līmeni – izveidot formālas un neformālās izglītības ietvaru, kas paaugstina ģeotelpiskās informācijas jomas atpazīstamu un izpratnes līmeni par to
  - veicināt sabiedrības iesaisti ģeotelpiskās informācijas izmantošanā un novērtēšanā

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

Ģeotelpiskās informācijas infrastruktūras attīstības principi

- Dati tiek iegūti tikai vienu reizi, pārliecinoties par to ieguves nepieciešamību
- Dati jāuztur visefektīvākajā veidā un vietā, ievērojot drošuma standartus
- Jābūt viegli iegūstamam pārskatam par to, kādi dati un pakalpojumi ir pieejami
- Datiem jābūt savietojamiem (izmantojamiem kopā ar jebkādiem citiem datiem), neatkarīgi no to ieguves avota (dati ir savietojami, konvertējami, pārveidojami)
- Datu drošums un ticamība tiek pastāvīgi uzraudzīta
- Datu pieejamības nosacījumiem jānodrošina datu izmantošana pēc iespējas plašākam datu lietotāju un izmantotāju lokam dažādos datu izmantošanas kontekstos

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

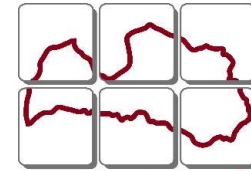
Ģeotelpiskās informācijas un pārvaldes dokumentu arhīvs

- Arhīvā pieejami dažādi vēsturiskie ģeodēziskie, fotogrammetriskie un kartogrāfiskie materiāli
- Notiek vēsturisko materiālu digitalizācija
  - ģeodēziskie katalogi
  - aerofoto ainas
  - dažādas kartes
- No 2023. gada 1. jūlija LĢIA ir biedrs DLM forumā, kurā ir 54 institūcijas no dažādām valstīm, tai skaitā Latvijas Nacionālais arhīvs
- DLM forums - Eiropas publisko arhīvu kopiena, kas ieinteresēta arhīvu, ierakstu un informācijas pārvaldībā visā Eiropas Savienībā

Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra

LATVIJAS ĢEOTELPISKĀS
INFORMĀCIJAS AĢENTŪRA

Paldies par uzmanību!

LĢIA mājaslapa: www.lgia.gov.lv

Valsts ģeodēziskā tīkla datubāze: <http://geodezija.lgia.gov.lv>

Vietvārdu datubāze: <http://vietvardi.lgia.gov.lv>

Karšu pārliuks: <https://kartes.lgia.gov.lv>

Informācija par pakalpojumiem: pakalpojumi@lgia.gov.lv, tālrunis: 28655595